

Jovi Lozano-Seser

Assegut a la dreta del pare

L'ELÈCTICA

bromera

Premi Isabel
de Villena

Premis Literaris
Ciutat de València

NEGRE, NEGRE, NEGRE

*No sé qué pasó. Se traspapeló.
Fue un fallo informático.*

ANA ROSA QUINTANA

15 d'octubre de 2017. Carrer de Sant Tomàs, immoble pendent de reassignació de número al barri del Carme. València. Mitjanit. El xàfec inunda l'ampit del finestral i la fusta del marc, estovada per la humitat, ja no encaixa dins del mecanisme d'obertura. Josep hi improvisà l'estiu passat un nyap de tanca que fixà amb claus per mitjà d'ineptes martellades que li xafaren, de refileta, el dit gros. Aquell dia li bullia l'enteniment tant pel colp com per la temperatura que assolía el cèntric piset amb la finestra tancada. En plena tardor plujosa, l'escadussera estampa adopta una estètica apocalíptica que remet a les tosques barricades en què es converteixen portes i espieres a les pel·lícules de zombis o de guerra que, si fa no fa, venen a ser el mateix. Si res més no, ell compta amb el bagatge imaginari per filar tot tipus de narracions i és des de tal escriptori, des de tal mirador esbiaixat, des d'on ha engendrat gran part de les ficcions que li donen a menjar. D'altra banda, afirmar que els textos que ordeix li financen només els queviures essencials seria una procacitat. Josep xama tant com malmenja i de vegades, si haguera de plasmar-ho en clau estadística, hi hauria més percentatge líquid que no sòlid en el desvari nutricional que el manté dempeus.

És des de tal embriaguesa que desbloqueja el telèfon mòbil d'una ditada per acabar d'escriure el missatge que porta tota la setmana maquinant. Sobre la pantalla, la llacada caramel·litzada d'una clapa

de ginebra entela els píxels d'una brutesa del tot vulgar, com de moc sec. La missiva, colèrica, té un traç tan concís com atroç: «Si no em dones els diners abans que acabe la setmana, et jure que acabe amb tu. Et tinc enfilat, fill de la gran puta. Ves-hi amb compte».

En prémer l'ordre d'enviar, l'autor del psalm sent la indulgència d'haver obeït un instint interior que és el mateix corcó que alimentà aquesta amenaçant salmòdia fa just un any. Una dinàmica que ha acabat transformant-lo en un personatge tan residual com qualsevol de les ànimes perdudes que descriu en les seues novel·letes de saldo. Un personatge fosc, sòrdid, que no recorda ni com ni quan es materialitzà l'ofensiva que marcà l'irreparable declivi actual. Perquè, posats a especular-ne, quan començà tot?

A l'escriptor no li dol acceptar que l'alcohol és l'esperó que li ha permés escriure de manera estable durant les tres dècades d'una carrera més quantitativa, com confegida a l'engròs, que qualitativa. Un costum emmascarat d'estímul, disfressat de bohèmia, per tal de justificar l'hàbit dins d'una quotidianitat tan curta de mires com l'habitatge que, més que habitar, custodia. I és que, a l'exterior, el petit edifici que heretà roman apuntalat sota un entramat de bastides que el separen dels solars on solsiren les dues anteriors i adjacents estructures: dues construccions de principis del segle passat que resistiren l'afany especulatiu abans de rendir-se a l'enderroc que la gentrificació del barri antic els deparava. Se suposa que hi construiran apartaments turístics de mil·limètrica distribució i aprofitaran les plantes baixes per obrir, amb tot de neons i interiorismes d'allò més metropolitzats, locals de *sushi*, de *cebiches* o de *fish & chips*. No debades, l'inversor que tractà d'ensarronar-lo era també un peix gros que li prometé el món i la bolla abans de resagnar-lo a una xifra tan minsa com les intencions del propietari a signar l'acord. Després és cert que tot s'ablaní tal com la fusta dels finestrals i que moltes vegades l'escriptor dedueix que si no ha tingut els collons de salvaguardar la propietat familiar, com podia defendre la coherència d'una hipotètica propietat intel·lectual?

Josep encetà una irregular trajectòria a principis dels noranta tot coincidint amb els anys universitaris. Més que les classes, esprenia fins a l'últim galló de llima dins del pitxer de cervesa abans d'afegir-hi un raig de tequila i obrir el quadern on vomitava l'enèsima contarella. El bar de la facultat era el centre d'operacions i també de subsistència. Havia descobert el filó dels premis literaris i allhora la fórmula idònia per coronar-los tot partint d'una sèrie de pressupòsits i llocs comuns que maridaven d'allò més bé amb els principis morals i estètics del *boom* de la normalització lingüística.

Hi havia temàtiques emergents que calia literaturitzar i que el debutant narrava amb pols periodístic, de tan testimonial. El drama de les pasteres. Els immigrants africans. La causa del Sàhara. La xacra de la sida. I els relats es concebien i fabricaven en sèrie tot basant-se en motles similars, de tan mimètics. Els títols, quasi sempre precedits pel sintagma *Els ulls de*. Una tria que li semblava elegant i poètica, a més de versàtil. Tant se val que fora la vivència d'una xiqueta de Tindouf acollida al si d'una família de Rocafort (*Els ulls d'Amira*) com la peripècia d'un senegalés extraviat al mar d'Alborán (*Els ulls d'Abdul-lah*), l'odissea d'un nigerià arribat il·legalment al port d'Alacant (*Els ulls d'Alou*) o l'ocàs d'un seropositiu abans de la prescripció generalitzada dels retrovirals (*Els ulls de Kevin*): les creacions arrasaven als certàmens i Josep en recollia els trofeus i diplomes amb l'expectativa d'estar creant una progènie seductora de textos amb tant de solatge com d'autocomplaença.

Amb tot, es tractava d'històries ben filades, però més compensades per la correcció política que per la polidesa literària. Ben mirat, encara que el jurat les premiara, eren treballs asèptics, gairebé proclames socials, que també abraçaven el feminisme, la violència de gènere, l'homofòbia o la diversitat sexual. Endemés, l'escriptor tenia la barra d'inventar-se testimoniatges com el d'un home transsexual represaliat pel franquisme, les penúries del qual verbalitzava en narracions que encara no estaven filtrades pel garbell censor de la cultura de l'apropiació. Els noranta eren encara verges en aquesta

matèria i l'alumne avantatjat en feu l'agost mentre parasitava la bonança i profusió de les institucions públiques.

Enardit pel triomf, Josep paria els contes a ritme de llebre des d'una petulància que en legitimava l'immaculat encuny final. Atés l'èxit recaptatori de la caterva de distincions, als pocs anys s'aventurà en la gènesi d'una primera novel·la que ell considerava l'hòstia, de tan solemne, i que amb sort copiava l'estructura i finalitats d'una novel·la juvenil de mitjana factura. El procés d'escriptura el compaginà amb la producció de més relats curts que enviava a les Illes, al Principat i fins i tot a Andorra, convençut de les propietats exportables de la seua narrativa. Amb tot això, convençut que el sant de més lluny fa més miracles, escrivia des d'un batibull lingüístic on predominaven estructures de dialectes orientals en detriment de l'occidental propi. Només així s'entenia l'exòtica opció d'emprar l'imperfet de subjuntiu barceloní (*mengés* o *parléssim*, en lloc de *menjara* o *parlàrem*) o d'afegir l'article als noms comuns com si els personatges foren de l'Hospitalet de Llobregat en comptes d'un més creïble i proper Benetússer. La Maria. El Pere. La Judit. El Tomàs. Una tria forçada que sonava encara més extravagant quan feia servir noms forans d'última tendència com Christian o Jennifer i aleshores la narració enaltia involuntàriament la parla gitana de l'extraradi. Llevat d'això, la tècnica havia madurat una miqueta i era més creatiu amb els títols i els arguments. L'obra quedà finalista en la convocatòria d'una població de l'àrea metropolitana i fou publicada l'any següent per una editorial modesta. Des de la coberta, lletgíssima, s'intuïa la insubstancialitat d'un exemplar de tapa tan blana com el contingut.

Tan bon punt el llibre aterrà a les prestatgeries, l'escriptor s'adonà que calia suar de nou la samarreta per tal de fer circular la mercaderia. Una labor que el lletraferit no aconseguí menar atesa la poca credulitat que despertava en ell la maquinària de la promoció. Aquella mateixa temporada deixà aparcada la llicenciatura de Filologia Catalana embegut per la ressaca del guardó i la faena que aconseguí

en una copisteria a tocar de sa casa. Mal que bé, renegava d'un sistema –del literari, del general– que no el valorava en la justa mesura i així en malparlava durant desqueferades sobretaules on esbombava a amics i coneguts el desencant estructural mentre caragolava canuts d'haixix i liquidava dotzenes de llaunes d'Àguila Amstel.

Paradoxalment, hi havia una contradicció entre el que realment escrivia i allò que ell creia que escrivia. Les tres o quatre voltes que presentà el debut als instituts de la perifèria acabà de convèncer-se: aquell àmbit no era el seu ni com a professional ni com a escriptor. Els estudiants el destorbaven tant com les aules i en la rectitud del professorat ataüllava els riscos laborals, talment els vaticinis, d'allò que no volia assumir en clau futura. De totes maneres, Josep seguia escrivint amb el convenciment que tots els protagonistes de la narrativa estàndard valenciana havien d'anomenar-se Jordi o Júlia –o Toni o Laia, en una combinació secundària de possibilitats– i havien de viure necessàriament a una València modèlica on es parlava el valencià de la Junta Qualificadora i el món, o l'actualitat, es resumia en la madeixa de cabòries prosaiques d'un adolescent que bé podia ser de Marxalenes o de Kentucky, de tan categoritzat.

Aquella pauta infal·lible, com d'intel·ligència artificial, que tan bé li havia funcionat en el cas dels contes no acabà de rutlar en els següents fulletons. No debades, no aconseguí publicar cap d'aquelles novel·les mentre els anys passaven i els reptes autorials se li dispersaven en la crisi dels trenta. La faena a la copisteria era tan repetitiva com els caps de setmana amb uns amics que no bevien tant com ell ni li reien els acudits amb l'assiduitat d'abans. Va ser en un d'aquells dissabtes de festa quan inventà, vora la matinada, la figura de l'inspector Sanchis. En una primera tria el cognom de l'oficial era Sánchez, però en rellegir els capítols decidí que si l'àrea d'acció del policia eren els suburbis del cap i casal calia personalitzar més la trama i els ingredients autòctons. Set mesos després posava el punt i final a l'obra i l'arredonia amb un títol rotund: *Guarda't les espatles, Sanchis*.

La novel·la s'abeurava d'anteriors èxits del gènere negre que havien petat l'escena local a finals dels huitanta i que reclamaven nous referents per culminar la consolidació d'un estil entre regional i paròdic. Els noranta i la competència avançaven i és cert que l'obra no acabà de quallar entre els jurats que revisaren l'original tot al llarg de quatre o cinc concursos. A pesar de tot, quan pràcticament no hi tenia expectatives, Josep rebé la telefonada d'un dels editors més importants del sector. No era el segell que li havia publicat l'agredolç debut, sinó el representant del més gran empori literari valencià. Una citació que l'engrescà abans de conduir-lo fins al polígon d'Alfatar on tindria lloc la cita.

La vespra de la reunió no begué i fins i tot s'afaità el bigotis *indie* que lluïa i que guardava concordances amb la música alternativa que escoltava en aquell moment. També és cert que en les comptades entrevistes que li havien fet com a escriptor novençà esmentava com a influències els noms de Haruki Murakami, Peter Handke o Michel Houellebecq, encara que la consistència d'aquestes plomes no tinguera res a veure amb la planura del seu perfil mundà, deliberadament apàtrida.

La transcendència de l'encontre l'havia reviscolat i cal dir que a les últimes entrevistes de treball a què havia acudit no s'havia mudat ni preparat tant. Hi arribà abans d'hora. Nervios, la sofrida veixiga vessava de llúpol i calfreds. Anà al lavabo un parell de vegades mentre esperava que el cridaren. Se sentia immers en el moment i en l'espai que li pertocava fins que l'editor el reclamà des del despatx i li encaixà la mà en una desenfadada salutació que es prolongà una vegada tancà la porta. De retallada i rossa barba, el responsable del grup duïa unes ulleres de pasta que emmirallaven l'entusiasme del nouvingut:

–En primer lloc, enhorabona per la novel·la.

–Moltes gràcies –salivà, encara que tenia gola i cos secs després de pixar l'Albufera sencera.

–Com sabràs, l’obra no va guanyar el premi en qüestió, però com que algun membre del jurat me’n va parlar, finalment vam obrir la plica.

–Gràcies –i se sentí un poc idiota en reiterar un agraïment que se sobreentenia.

–No és una cosa habitual, però entra dins del pla de treball –somrigué, sobrer, com si la introducció falaguera fora el preàmbul d’una altra part de la conversa.

–... –no gosà dir res més.

–L’has presentada a cap certamen més?

–No.

–Em referisc a si actualment està pendent de cap veredicta.

–No, no: l’última va ser ací –i en dir *ací*, l’adverbi guanyava una accepció abstracta.

L’editor tossí i palpà el plec de fotocòpies que s’estenien entre els seus colzes. A l’escriptor, que valorava el món de les fotocòpies perquè en formava part, l’afalagà saber que algú que no fora ell haguera imprés el manuscrit.

–Ens consta que has participat en tres convocatòries nostres amb aquest original els dos últims anys, veritat?

–Sí, tres. També l’he enviat a dos premis més, però no em van telefonar –volia dir *no va haver-hi sort*, però considerarà que apel·lar a l’atzar era una manera de menysprear el propi llegat.

–Bé, el més important és que el text ens ha agradat prou i que ens agradaria publicar-lo.

La proposta ressonà dins l’estança i Josep reüllà les parets i les fotografies emmarcades de l’editor amb altres novel·listes de la casa. De colp i volta se sentí estimat i inclòs dins d’una faràndula de la que sempre s’havia sentit exclòs. Rialles. Gales. Vins d’honor. Canapés amb una gambeta òrfena enmig. Escarots. Grandiloqüència. Guardons-escultures amb ínfules conceptuals que acabaven sent més fàl·lics que altra cosa. Glamur. Un glamur d’anar per casa, però glamur al cap i a la fi. Un *star system*

de proximitat del qual l'interlocutor el rescatà en reprendre la paraula:

–Però publicar-lo d'una manera especial –advertí, guilopo, com si posposara una argumentació difícil–: amb el nom d'un autor molt important dins d'aquesta casa.

Tal com alguns minuts abans, el ventre de l'escriptor s'encongí mentre tractava de dilucidar el que havia acabat d'escoltar.

–Com?

L'editor endreçà l'esquena per corregir la postura i ajuntar els palmells de les mans com si fora un notari en plena lectura judicial.

–Molt senzill: volem comprar-te l'obra per fer-ne ús dins del catàleg. Supose que saps de què parlo. Creiem que pot funcionar dins d'una determinada carrera i finalitat. L'oferta és rigorosa i pot interessar-te. A més, podria contemplar un acord de continuïtat. Què en penses?

Una poalada d'aigua freda o també una tina de pixum calent com el que havia congriat bufeta endins les hores prèvies. És com si tot aquell cubell de deixalles li haguera caigut damunt en buidar l'editor la cisterna de la realitat literària. Josep tornà a casa amb l'esperit, igual que els fonaments de la llar, fet miques. Amb tot, era 1997 i encara no li havia aplegat l'èxit literari. Ni tan sols hi havia aplegat l'euro i cinc-centes mil pessetes eren moltes pessetes per a un ferrabràs que en els dies més desficiosos s'havia arribat a fumar fins els filaments dels plàtans. De vegades remugava davant del contratemps d'haver deixat la facultat prematurament per fotocopiar els apunts i les tesis doctorals d'uns estudiants que de segur aconseguirien fites més reeixides que ell en unes vides més obstinades i menys destarifades que la seua. Al remat, el dia que li confirmà a l'editor que li venia la novel·la duia més cassalles que de costum gola avall i no era conscient de la irreversibilitat, de la magnitud, d'una magarrufa que li capgiraria el pla –editorial– previst.

Tres anys després, *Guarda't les espatles, Sanchis* abastava la sisena edició i complia la màxima *crossover* de seduir tant la comunitat

lectora adulta com els departaments de valencià dels instituts d'ensenyament secundari. No: ni tan sols tingueren el detall de canviar-ne el títol. L'autor afortunat era Manel Osca, un escriptor mediàtic que havia tingut la sort de despuntar a les acaballes dels huitanta en la reduïda parcel·la de la premsa valenciana i que a més havia gaudit de la projecció de presentar un programa d'entreteniment en la televisió autonòmica. Periodista en origen, monologuista en expansió, les seues dues primeres novel·les havien funcionat molt bé en assimilar el deix còmic del personatge i al mateix temps explotar aspectes més folklòrics, diguem-ne costumistes, de l'esfera imprecisa de les comarques centrals. És per això que el caràcter desenfadat, fins i tot hilarant, de l'inspector Sanchis quedava d'allò més bé dins la bibliografia d'un autor de masses de creixent popularitat. Tirant curt —o tot el contrari: des de la setena edició es duplicà la xifra d'exemplars de cada tiratge—, des de l'editorial no tardaren massa a engalipar Josep per tal que encetara la continuació del *best-seller*. És més: li recomanaren que planejara almenys dos volums com a mínim per així assegurar l'avindre d'una col·lecció que havia situat Manel Osca en el cim de les lletres valencianes i també en el punt de mira del cercle literari barceloní, el qual entronitzà l'agraciat prosista com a valor a l'alça dins del mapamundi pancatalà. Tota una operació de màrqueting que Josep contemplà des del desconjuntat sofà del seu saló sense llum natural: tripijoc que palesava com la gran esperança blanca de la literatura en valencià era en realitat una gran enganyifa negra, negríssima, de tan precuinada.

És el que passa quan u bescanvia el seu talent per sis mil o huit mil euros —és el que li pagaren pels dos posteriors lliuraments— i no és conscient del que suposa malvendre el moll de l'os artístic i hipotecar per sempre el potencial d'una veu literària. A partir de 2006 els successius contractes estipularen un seguit d'abusives clàusules de confidencialitat que subratllaven aspectes com l'absoluta invisibilitat de l'autor real, el qual acceptà la norma a contracor tenint

en compte que per la cinquena remesa de la saga li ingressarien quinze mil euros.

Per altra part, la figura del negre havia passat a ser per a l'editorial una presència molesta i fins a cert punt de rebuig. Cada vegada que hi acudia, la boca li podia a infern i la resta del cos, incloent-hi la roba, li feia olor de suarda. La pell se li havia encartonat tant com la producció i era *vox populi* que els crítics no havien sigut més inclements amb els capítols sis i set de l'inspector Sanchis gràcies a la fama d'Osca i a l'abast dels seus tentacles dins l'endogàmica teranyina del gremi. Amb tot, l'editor esbroncà Josep en successives citacions en la mesura que el seu aspecte es pansia tant com les noves trames. El literat ocult reclamava més xavos mentre l'empresa assumia la complexitat d'una confabulació que els havia atorgat tantes inversions com maldecaps.

El zenit d'aquella tensió es produí pocs mesos després a la Fira del Llibre de Vivers quan un desafortunat Josep es plantà a l'estand on Manel Osca signava exemplars del seu supervendes. L'intrús esperà a la cua i palpà bona cosa els volums fins a triar-ne un que li lliurà, tremolós, a l'*autor*. Aquest el mirà amb una falsa compassió abans de demanar-li el nom. No era la primera volta que se li acostava un rodamon. Les arnes i altres bestioles, ja se sap, són atretes sovint per la llum.

—Josep. Josep Mellado —reblà, amb lentitud embriaga.

—I li agraden les aventures de l'inspector Sanchis? —improvisà, afable, tot anotant uns desllavassats gargots sobre el paper.

—I tant que m'agraden: si soc jo qui les ha escrites...

No arribà a lliurar-li el llibre. L'agent de seguretat l'agafà d'un grapat guiat per l'ordre de l'editor, el qual avortà a temps una intromissió que quedà reduïda a anècdota de la jornada mentre el negre, bufat com un cadirer, era conduït a les portes del recinte.

La tempesta, així doncs, estava a punt d'esclatar. Intranquil des d'un abordatge que posava per fi cara al seu negre, dues setmanes més tard Osca rebé la primera extorsió al telèfon mòbil.

Encara atordit per la franquesa amb què se li presentà a la signatura de llibres, Manel visqué la següent intimidació amb una angoixa inèdita en la seua benestant vida fins aleshores. Ni tan sols li ho comunicà a l'editor, però li bullia la sang en intentar esbrinar com havia aconseguit el seu número l'ensibornador. Es tractava d'una veu rogallosa que li reclamava deu mil euros en un incendiari àudio que s'emmagatzemà a la bústia del terminal a les dues de la matinada. Ell apagava sempre l'aparell a l'hora de dormir i des de l'incident el tenia silenciada quasi tot el dia. En primera instància ideà la insensatesa de denunciar l'amenaça encara que sabia que aquell personatge macabre el tenia ben agafat pels ous. En darrer terme, cada vegada que reproduïa aquells dèsset segons de gravació se li estremia l'espina i s'adonava de la inconsistència de tot el que havia assolit fins a aquell moment gràcies al ressò d'una sèrie tan negra com les circumstàncies que l'encorralaven en un carreró sense eixida. Per això no s'estigué de resoldre el succeït tan aviat li ingressà al malfactor la fiança que li exigia. La negociació durà dos dies i es gestionà per mitjà de succints missatges que teclejà nerviós fins a rebre els vint-i-quatre dígitos d'un compte corrent.

Josep havia aconseguit fàcilment el contacte. Només li calgué insistir al redactor d'un dels diaris de la ciutat per accedir a aquelles nou xifres que li suposaven una salvació parcial. Feia mesos que vivia d'estalvis en haver perdut la faena a la copisteria. L'acomiadaren per incompliment del contracte. Començà a arribar-hi tard i a fer mal l'única cosa que havia fet bé des de la majoria d'edat: fotocòpies. Perquè, el que és escriure, realment ho havia fet tan malament per acabar sent un escriptor a sou? Ans el contrari: i si ho havia acabat fent tan bé com per passar a ser el fantasmagòric negre de l'incomparable senyor Osca? L'alcoholisme li havia acabat jugant una mala passada dins la confusió entre aquests dos extrems i, arribats a tal degradació, només el preocupava la redempció de posseir una botella de Smirnoff abans del capvespre. Perquè era a la nit quan més bevia. Encara que no ho acceptara, havia acabat

interioritzant la vocació espectral amb què l'editor l'havia instruït durant tants anys de clandestinitat. Ser una ombra. Ser un ningú. Una deixalla que només habita la nit i un antre putrefacte mentre es beu l'ostracisme d'haver acceptat un pacte amb el dimoni i l'etanol.

La tercera vegada que contactà Manel aquest deduí que el malson no acabaria amb un segon xantatge. A pesar d'això, pagà bitllo-bitllo el següent recapte. Havien passat huit mesos des de l'anterior acord i per a l'escriptor era una recurrència inassumible rebre una altra amonestació del negre. Llavors, les regles del joc canviaven. No tingué un altre remei que posar en coneixement de l'editor l'incident tot i que l'agent li restà importància mentre respirava fondo i evitava admetre que el pitjor que podia passar ja havia passat. Josep era el gra al cul d'una editorial tan responsable de la conspiració com el negre que havia acceptat de bon grat una mentida fundacional que estava a punt de complir vint anys. El temps corre de pressa. La ràbia, encara més.

Josep s'ha apoltronat al butacó per esperar la resposta de l'adversari. Si bé ell era abans el mode de vida de Manel, el senyor Osa ha passat a ser ara la seua font d'ingressos. També és veritat que, a desgrat de no conèixer-se, s'odien mútuament des d'aquell malaurat i alhora immillorable presagi que fou *Guarda't les espatles, Sanchis*. Contra tot pronòstic, és ara l'escriptor estrella qui ha de salvar la rereguarda. L'escriptor panerola ha ressuscitat de l'avern de l'anonimat després de xipollejar durant dues dècades dins l'aiguamoll del whisky adulterat. Una marjal on també hi ha hagut rom i aiguardent, a més de tota mena de sucedanis de baix cost i ineficient gradació. Massa anys d'al·lucinacions on un estava vivint la vida que a l'altre li pertocava. L'altre. Sempre, l'altre. Qui dintre és, *l'altre*? Una vida d'èxits i lloances a escasses barriades que es nodria d'un inframon paral·lel en descomposició en la mesura que les peripècies de l'inspector Sanchis atreien més i més lectors.

El mòbil de Josep piula i s'hi entreveu, entre pampallugues, l'arribada d'un missatge a través de la pantalla badada d'un Huawei

de primera generació. El receptor es desempereseix i rumia quantes hores fa que va enviar el tercer avís a Manel Osa. No sap que en realitat han passat dos dies amb les respectives nits des del dissortat enviament. Tant fa: la literatura és una trinxadora de carn de la mateixa manera que l'alcohol és un triturador de temps. L'edifici sencer trontolla mentre l'escriptor que no sap o vol fer com que no sap que és un negre es reincorpora. El barri tampoc no sap que l'immoble encara existeix. No hi resta res, sa i estalvi, al cor de València. Ni per casualitat, els llibres o els mites en valencià.

19 d'octubre de 2017. Xamfrà entre el carrer del Consolat del Mar i la plaça del Baró de Cortes. 19:45 hores. Manel volta per la terrassa cigarreta en mà. S'ha papat dues caixes d'LM Light sense tocar vores i encara no ha arribat la nit. Malament anem. Per això ha eixit al descobert, no siga que la dona arribe abans d'hora i el sorprenga en ple ritual. L'àtic el compraren a principis del 2002 per dipositar-hi les ínfules interioristes de l'esposa, la qual pressupostà vora tres-cents mil euros dins d'un pla de reforma integral que s'ha vist golosament revaloritzat a penes tres lustres després. Parlem de més de dos-cents cinquanta –encimbellats i cèntrics– metres quadrats destinats a encabir algunes obres d'art, prestatges minimalistes i mobiliari de renom: hi ha més Mies van der Rohe, de fet, que als museus retrospectius estatunidencs de l'arquitecte alemany, tot i que la decoradora se'n penedeix quan el marit devora el tabac assegut a la cadira Tugendhat. La casa és tan blanca, tan escandinava, que qualsevol fuita de nicotina podria entelar els panells japonesos d'una tonalitat incorrecta. No hi ha més remei, per consegüent, que eixir a la intempèrie i sufocar el desànim al costat d'unes jardineres que semblen urnes funeràries, de tan ovalades i insulses.

Descalç, sobre l'entarimat, percep el pols de la ciutat i com aquesta desperta en vespres del cap de setmana. En un dia tan feixuc enyora el tràfec habitual dels divendres. A aquestes hores, Russafa és

un eixam d'hedonistes de totes les edats pul·lulant entre cerveseries artesanes i restaurants de cuina fusió. Sí: a aquestes hores hauria d'estar mudat esperant els amics i no pendent del telèfon tal com ho està. Ell i la dona, també tota la colla, són molt d'eixir. Els agrada explorar l'oferta culinària dels encontorns i escorcollar-hi entre els forasters. Vietnamita. Coreà. Thai. Tot sembla anodí quan obri les portes un altre indonesi o fins i tot un cambodjà. Les tendències gastronòmiques muten tan de pressa que pots acabar degustant una paella d'aladroc amb soja passades les deu de la nit com si fores un guiri i no escarotar-te'n. Això no obstant, a Manel no li agrada anar als locals de moda pel safareig dels curiosos que el reconeixen i esguarden fins que se li acosten per demanar-li la *selfie* de rigor. Quan encara no existien els mòbils, la condició de celebritat era una altra cosa diguem-ne més sostenible que gestionava amb un tarannà més accessible i desenfadat. Endemés, la seua figura forma part d'eixe imaginari tan costerut que postil·la que tot comunicador valencià ha de ser una espècie de bufó de guàrdia: algú molt graciós i extravertit amb una capacitat il·limitada d'ocurrències i aguditzada dicció. Per molt que en renegue, ell mateix hi contribuí en foguejar durant massa temporades en antena la vigència d'un arquetipus molt difícil de prolongar vora tres dècades després.

La vis còmica l'esgotà abans d'hora. Principalment, perquè tal additiu li mancava. Quan l'editor l'enredrà per tal que acceptara l'obra d'un negre i així deseixir-se de l'estancament, Manel estava saturat d'aparençar un enginy del qual abjurava en privat. Per això no tenia temps, ni inspiració per escriure; evidentment, perquè el personatge que interpretava li exhauria els recursos. Els materials no, per descomptat: el Canal 9 originari pagava molt bé per fer l'imbècil en horari de màxima audiència i val a dir que les dues primeres novel·les arrasaren gràcies a l'anomenada d'un periodista que hauria preferit donar-se a conèixer amb un altre perfil menys frívol. Després és cert que tenia un espai setmanal al *Levante* i alguna columna en altres setmanaris, però no mai li demanaven

que escriguera sobre política internacional o economia, tal com hauria desitjat. La parcel·la destinada al valencià en tals rotatius es destinava a temes etnogràfics o, com a molt, lingüístics, com si la llengua pròpia només servira per a temes i termes propers. La tradició de la mona de Pasqua. L'*oloreta* de Falles —ell va ser un dels primers en fer servir aquest diminutiu— o l'agraït repertori de les collites agrícoles estacionals. I, d'aquelles noces, aquests bescolts...

Manel matxuca la burilla a la barana i s'encén un altre cigarret. A la terrassa d'enfront un conegut li xiula i el saluda tot alçant una copa que sembla d'espumós. S'hi percep un aldarull com de festa d'aniversari amb música jazz de fons. El veí torna cap a l'interior del pis i l'escriptor angoixat dedueix que hi ha una València paral·lela sobre els terrats més pendent de celebrar la vida elitista que es viu dalt de la ciutat i no baix. Sí. Realment no es penedeix d'estar a casa un divendres encara que sembla una anomalia dins la seua agenda. En efecte, si baixara el saludaria tothom i li reclamarien uns acudits, una simpatia, que en aquests moments li escasseja. Sap que els tafaners després es miren entre ells i afirmen que no és tan graciós com a la tele abans de fer mitja volta i perdre's entre la gentada. No tindria ara forces per defensar el personatge que el posseïx i que és potser l'ham que el seu negre picà després de tants anys d'encobriment. Qui diantre és Josep Mellado Puig? I per què ha esperat vint anys a exhumar el deshonor del seu vincle? Ben mirat, el dia que rebé el primer avís caigué de cul. Seia de mala manera sobre la butaca Barcelona i enraonava amb l'editor si enguany signaven a Catalunya per Sant Jordi. Els megapíxels rebentaren amb l'esbufec de l'intrús i llavors Manel caigué de tos. Sense fer-se mal, però de tos. Tot d'una brollava un neguit que s'havia mantingut adormit durant dues dècades de paraula, obra i omissió: obviar un manobre que era el responsable del seu èxit, així com el dipositari del més inescrutable dels secrets.

En pocs mesos havia après a odiar-lo tal com no havia odiat mai ningú en els seus cinquanta-huit anys. Aquest sentiment, a

diferència d'altres temàtiques, no estava assajat dins del seu repertori. Per a ell, tot comptat, no hi havia tan gran bot entre les novel·les de l'inspector Sanchis i els guions que li escrivien els becaris de la productora. Havia après a alimentar-se de la creativitat aliena amb la passivitat d'haver fet la fama per gitar-se a dormir una llarga temporada. Una idíl·lica sonada que havia trastocat la irrupció del negre, el maleït negre, que l'editor sempre menystingué i que de la nit al matí havia revifat un insomni sever. Manel no dorm bé des que coneix les intencions d'un personatge tan bord com la seua enrevessada relació. És vora un any de desassossec i inseguretats constants d'ençà que l'infidel alçà la polseguera d'una coacció que no s'ha amortitzat ni amb dos pagaments. La tercera és la bona? No, no s'ho creu. Ja no hi confia. Per això el detesta amb totes les seues forces, més que més pulmonars; són els seus alvèols els que millor saben, pipada rere pipada, que Josep Mellado era i és una disfunció del sistema que no tocava aparéixer. Materialitzar-se. No existia, de fet, enlloc i les normes del pacte s'havien basat sempre en la immaterialitat d'un subjecte que ara, *cague'n tot*, hi compareix a la percaça del ressò que se li havia negat.

I és que si el fill de puta de Mellado se'n va de la boca, tal com li ha suggerit en l'última recidiva, el prestigi de Manel Osca se'n va a fer punyetes. És per tal recel que li ha amagat a la dona una realitat que ni ell mateix vol creure. Al remat, la saga de l'inspector Sanchis li pertany. És un mèrit innegable seu, tal com l'estatus i totes les coses que atesora en un present, en un entorn de luxe, que ha d'adulterar per tal de poder suportar-lo. Tornà a esnifar cocaïna arran del primer ensurt i ara s'adona que les vies nassals les té tan escaldades com l'esquena. Tal com el seu inspector fetitxe, hauria d'haver guardat les espatles en comptes de rebre la punyalada per darrere. Mentre fuma s'adona que les coses no poden seguir així, que ha de posar el punt i final a l'extorsió encara que no estiga avesat a l'escriptura i per això li resulta tan difícil puntuar un text, en aquest cas biogràfic.